

Monitor Sociale Leefomgeving

Tweede halfjaar 2025

Samen voor een sociaal Oirschot

Strategische visie sociale leefomgeving

Mission statement	Oirschot, Monumentaal, Ondernemend en Groen, daar voelt de MENS zich thuis
Ambitie	In de gemeente Oirschot zijn inwoners en samenleving vanuit eigen kracht en vanuit een positieve leefomgeving samenredzaam
Principes	(1) Vanuit vertrouwen; (2) Eigen kracht staat centraal; (3) Samen met de samenleving; (4) Professionele ondersteuning op maat wanneer meer nodig is; (5) Efficiënte bedrijfsvoering

Zo werken we aan

 Zelfredzame inwoners	P Inwoners participeren naar vermogen P Inwoners wonen langer zelfstandig O Meer jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op O Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal en kunnen talenten ontplooiën G Meer jeugdigen groeien (fysiek en mentaal) gezond op G Kwetsbare groepen worden beter herkend om verschillen te verkleinen, zodat iedereen een gelijke kans heeft om mee te kunnen doen G Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl (fysiek en mentaal) G Meer 65-plussers worden vitaal oud
 Samenredzame maatschappij	L Verenigingsleven draagt bij aan leefbaarheid L De sociale cohesie in de buurt neemt toe L Meer inwoners zetten zich in voor de ander of in de buurt O Een sterker en positiever opgroekklimaat
 Positieve leefomgeving	V Minder overlast gevend en verward gedrag V Minder jeugdoverlast en criminaliteit V Minder polarisatie en radicalisering O Jeugdigen beter beschermen als ontwikkeling gevaar loopt G Minder middelengebruik onder jongeren L Inwoners ervaren schonere en gezondere leefomgeving L Inwoners ervaren een (fysiek) veiligere omgeving

Daardoor

 Inwoners hebben minder professionele ondersteuning nodig	G Een betere integrale toegang tot ondersteuning O Kwetsbare inwoners met een ondersteuningsbehoefte komen vroeg in beeld zodat minder zware ondersteuning nodig is.
--	--

P Participatie en Meedoen - G Gezondheid en Leefstijl - O Opvoeden en Opgroeien - S Sociale Veiligheid - L Leefbaarheid

Oirschot

Participatie en meedoen

Uit ‘Beleidsplan participeren en meedoen 2024-2028’

Overzicht ontwikkeling aantal klanten BUIG 2020-2025

Gemeente	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel-De Mierden	Kempenplus
31-12-2020	144	143	135	124	86	622
31-12-2021	122	141	110	127	73	573
31-12-2022	110	140	118	117	75	560
31-12-2023	120	126	115	134	79	574
31-12-2024	112	125	131	140	76	584
31-12-2025	117	137	130	157	83	624
31-12-2025 Begroting	130	130	147	164	80	651
Begroting 2025 t.o.v. 2024	16%	4%	12%	17%	5%	11%
Realisatie 2025	4%	10%	-1%	12%	9%	7%

Verhouding aantal klanten t.o.v. aantal inwoners

Gemeente	Bergeijk	Bladel	Eersel	Oirschot	Reusel-De Mierden	Kempenplus
per 01-01-2020	0,77%	0,70%	0,65%	0,66%	0,66%	0,69%
per 01-01-2021	0,65%	0,69%	0,56%	0,67%	0,56%	0,63%
per 01-01-2022	0,58%	0,68%	0,60%	0,61%	0,57%	0,61%
per 01-01-2023	0,63%	0,60%	0,57%	0,70%	0,58%	0,62%
per 01-01-2024	0,58%	0,60%	0,65%	0,73%	0,56%	0,63%
per 01-01-2025	0,52%	0,48%	0,49%	0,51%	0,73%	0,53%

Klantenbestand BUIG Oirschot (inclusief regionale context)

Het aantal bijstandsgerechtigden (BUIG) in Oirschot is in 2025 gestegen naar 157 personen (een toename van 12% t.o.v. 2024). Hoewel Oirschot hiermee de sterkste procentuele stijging kent binnen de KempenPlus-regio, blijft de realisatie ruim binnen de begroting van 164 personen.

Cruciaal voor de beeldvorming is de verhouding tot het aantal inwoners: het lokaal aandeel bijstandsgerechtigden daalde in Oirschot juist fors van 0,73% naar 0,51%. De absolute stijging van het aantal klanten wordt hiermee opgevangen door een relatief snellere groei van het totale inwoneraantal, waarmee Oirschot keurig in de pas loopt met het regionale gemiddelde (0,53%).

Regionale dynamiek: Aanvragen en instroom/uitstroom (KempenPlus)

Het totale aantal uitkeringsaanvragen op regionaal niveau (KempenPlus) steeg in 2025 met 21,5% naar 311 (2024: 256). Niet elke aanvraag leidt tot een toekenning; via directe arbeidsbemiddeling wordt instroom waar mogelijk voorkomen.

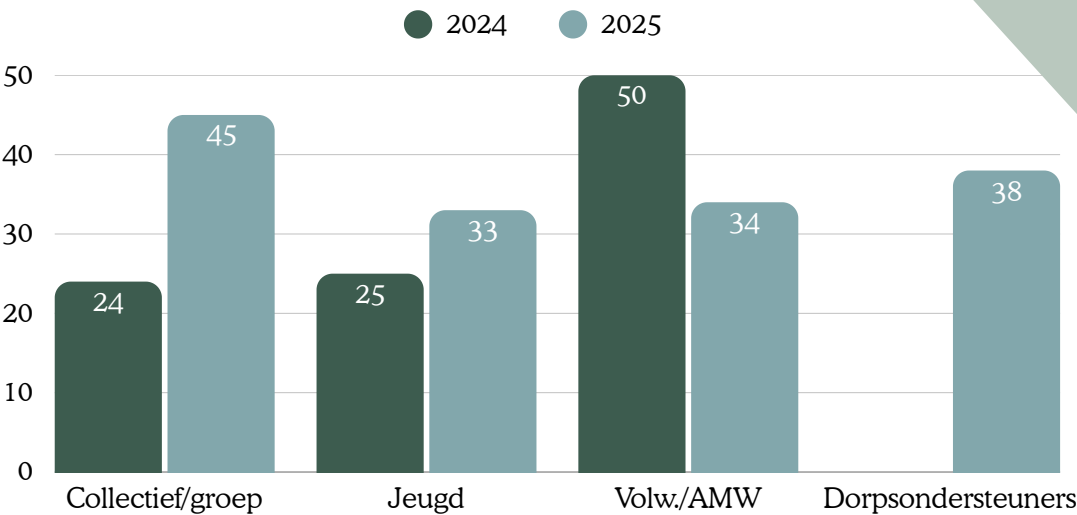
De totale regionale instroom bedroeg 230 personen, tegenover een uitstroom van 190 personen. Deze dynamiek wordt sterk beïnvloed door autonome en landelijke factoren:

- Instroom (Totaal: 230): De belangrijkste redenen zijn de huisvesting van statushouders (68), reguliere verhuizing (34) en beëindiging van een dienstverband of ziektewetuitkering (32). Bijna 30% van de instroom betreft statushouders. Dit is een autonome ontwikkeling die voortvloeit uit de landelijke taakstelling. Dit onderstreept de noodzaak van een adequaat lokaal ondersteunings- en integratieaanbod.
- Uitstroom (Totaal: 190): De belangrijkste redenen zijn werkaanvaarding in loondienst (60), verhuizing (24) en het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd (14). (Opmerking: wanneer bij partners een wijziging optreedt in het inkomen, kan dit leiden tot de beëindiging van de gehele gezinsuitkering).

Participatie en meedoen

Uit ‘Beleidsplan participeren en meedoen 2024-2028’

Bereik eigen WIJzer-trajecten

Resultaat

In 2025 is het bereik eigen WIJzer-trajecten gestegen ten opzichte van 2024. Het aantal unieke Wmo-clienten is stabiel.

*Voor de eigen trajecten door Dorpsondersteuners zijn over 2024 geen cijfers bekend. Deze werden niet geregistreerd.

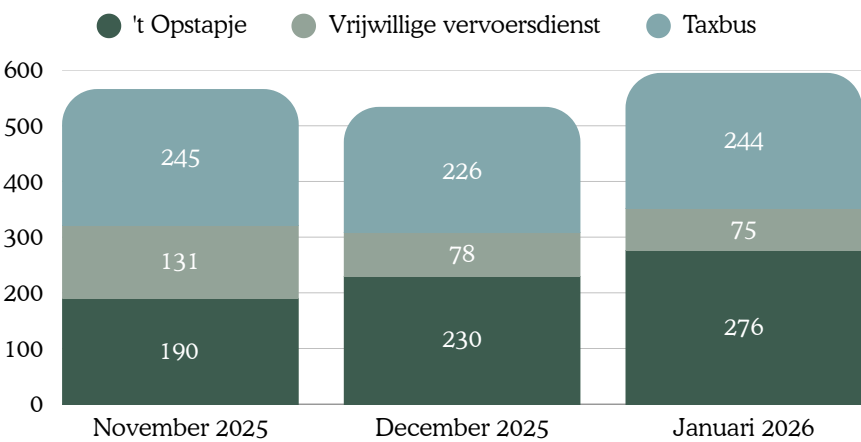
De cijfers over het aantal ‘eigen trajecten’ van de Dorpsondersteuners zijn een indicatie. Het daadwerkelijk aantal uitgevoerde trajecten ligt in werkelijkheid hoger. Naarmate de registratievaardigheden verder professionaliseren, verwachten wij in de loop van 2026 een sterke, administratieve stijging van het aantal geregistreerde trajecten.

Toelichting vervoersdiensten

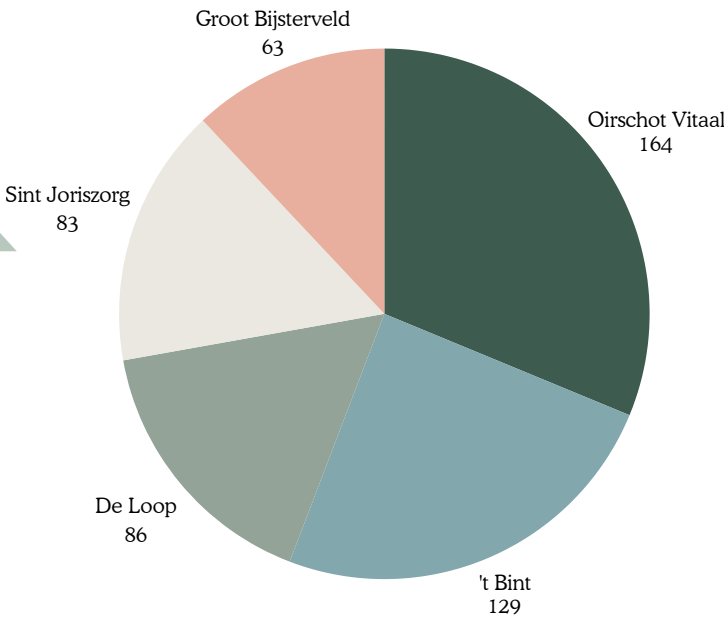
Het lokale vervoer kent een duidelijke tweedeling tussen de vrij toegankelijke, preventieve diensten (’t Opstapje en de vrijwillige vervoersdienst) en de geïndiceerde Wmo-voorziening (Taxbus). Het bereik van ’t Opstapje laat een maandelijkse groei zien.

Dit vervoer vervult een sterke maatschappelijke functie: de ritjes zijn voor 80% gericht op bestemmingen binnen de ouderen- en welzijnszorg en voor 20% op het lokale winkelcentrum.

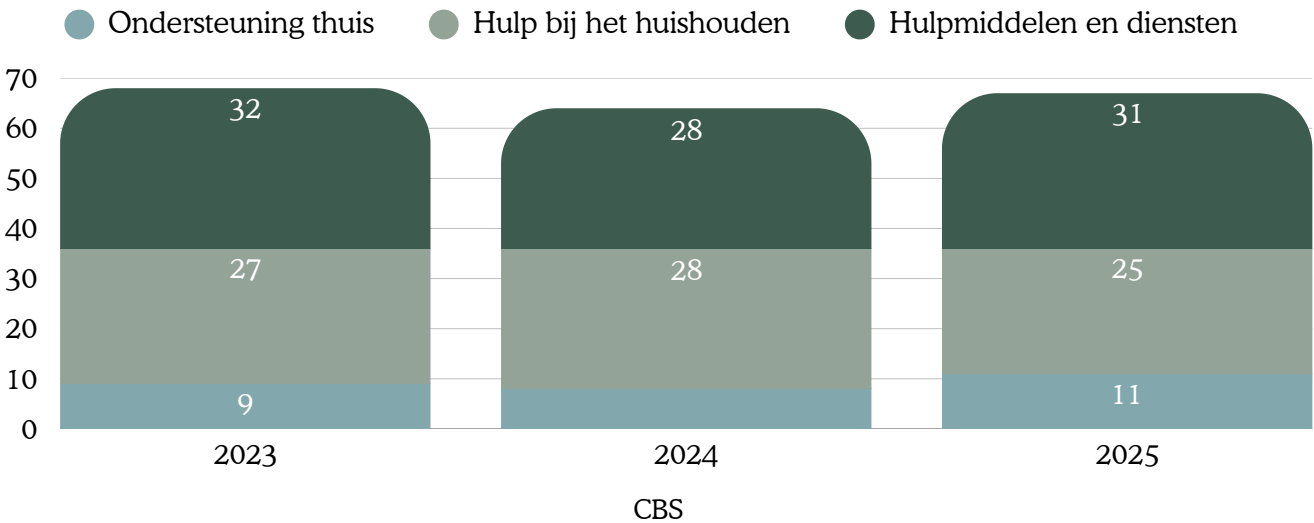
Bereik vervoersdiensten
Enkele ritten per maand

Populairste bestemmingen ’t Opstapje
Nov 2025 t/m jan 2026

Unieke klanten per Wmo-categorie
aantal per 1.000 inwoners

Door in te zetten op preventie is de verwachting dat er minder zware professionele ondersteuning nodig is. Daarmee houden we grip op de uitgaven voor Sociale Leefomgeving.

Of minder professionele ondersteuning nodig is, meten we aan de hand van:

- Het relatief lage percentage beroep op Wmo-voorzieningen blijft gelijk of daalt ondanks de dubbele vergrijzing.
- er zijn relatief minder doorverwijzingen naar maatwerkvoorziening of voorzieningen in de tweede lijn.

Het aantal unieke Wmo-clienten blijft gelijk, ondanks de vergrijzing.

Gezondheid en leefstijl

Uit 'Gezondheidsbeleid 2022-2026 GezondleveninOirschot'

We zetten zwaar in op lokale preventie. Door sport, zorg en welzijn slim te verbinden, houden we inwoners vitaal en mentaal gezond. Dit voorkomt dure instroom naar zwaardere zorg.

Cijfers Gezondheidsmonitor: Niet beschikbaar.

Onderstaande lokale projecten uit 2025 laten zien wat er in de praktijk gebeurt.

Preventie en Mentale Gezondheid: Psysalon

De Psysalon is een laagdrempelige bijeenkomst over mentale gezondheid, georganiseerd door inwoners zelf met GGZ, MEE en WIJzer.

- Het resultaat: In 2025 trokken de avonden circa 70 inwoners (zowel privé als professioneel geïnteresseerd).
- De impact: Inwoners vinden er een veilige plek om verhalen te delen. Ze voelen zich minder alleen en krijgen handvatten.
- Duurzaam effect: Er ontstaan nieuwe, zelfstandige lotgenotengroepen. Inwoners steunen elkaar hierna zelf, wat de druk op de professionele zorg verlaagt.

Fysieke Gezondheid: De Sportcoach

De sportcoach slaat de brug tussen de huisarts/fysiotherapeut (de eerstelijns), WIJzer en lokale sportclubs.

Project 'Bewegen op Recept'

Bedoeld voor inwoners die te weinig bewegen. Een beweegagoog helpt hen 1-op-1 op weg naar regulier sporten.

- Cijfers 2025: Er kwamen 62 verwijzingen binnen (in 2024 waren dit er 70).
- Resultaat: 51 deelnemers zijn succesvol gestart met sporten. Voor 7 mensen stopte het voortijdig; voor 4 mensen wordt nog gezocht.

Uniek Sporten

Maatwerkbegeleiding voor inwoners met een fysieke of mentale beperking.

- Cijfers 2025: Er deden 56 deelnemers mee (in 2024 waren dit er 75).

Resultaat: 100% succes-match. Voor alle 56 deelnemers heeft de sportcoach een passende plek gevonden bij een lokale sportclub.

Het Lokale Sportakkoord

De sportcoach trok in 2025 de kar op vier domeinen:

- Vitale Verenigingen: Succesvolle workshops over modern vrijwilligerswerk. Voorbeeld: de volleybalvereniging vond via een creatieve veiling een nieuwe voorzitter en behield haar voortbestaan. In april trok het Sportcafé veel lokale sportclubs voor kennisdeling.
- Veilig Sportklimaat: Start gemaakt met trainingen voor Vertrouwenscontactpersonen (VSK). De uitvoering hiervan volgt in 2026 via NOC*NSF.
- Openbare Ruimte: De QR-Fit route is breed uitgerold en wordt intensief gebruikt door inwoners om zelfstandig te sporten.
- Samen met het Jongerenwerk is een behoeftepeiling gestart naar een nieuw sportveld (oriëntatiefase).

Kritische noot

Daling in sportdeelname: Zowel bij Bewegen op Recept (van 70 naar 62) als bij Uniek Sporten (van 75 naar 56) dalen de cijfers ten opzichte van 2024.

Borging van initiatieven: De zelfstandige lotgenotengroepen uit de Psysalon zijn prachtig. Hoe houden we deze netwerken overeind?

psysalon

THEMA: SUÏCIDE(PREVENTIE)

"OVER LEVEN"

DE SCHAAMTE VOORBIJ. SUÏCIDE IS EEN THEMA WAT JONG EN OUD RAAKT. HOE KUNNEN WE ELKAAR STEUN BIJEN? HOE GAAN WE OM MET GEVOELENS VAN HOOP EN WANHOOP ALS HET AANKOMT OP SUÏCIDE EN WELKE ROL KAN SOCIALE MEDIA HEBBEN IN DE PREVENTIE VAN SUÏCIDE?

SAMEN KUNNEN WE IN GESPREK OP:

Datum: 12 november
Inloop: 19:00 uur
Start: 19:30 uur
Locatie: De Stoelendans
De loop 67, Oirschot

De toegang is gratis.
Aanmelden is gewenst, maar niet verplicht.
E-mail: aanmeldingwijzer-oirschot.nl

MEE **GGZ** **WIJZER** **psilon**

ONTMOETEN, LUISTEREN, PRATEN EN DELEN

Opvoeden en opgroeien

Uit ‘Beleidsplan Opvoeden en Opgroeien 2024-2027’

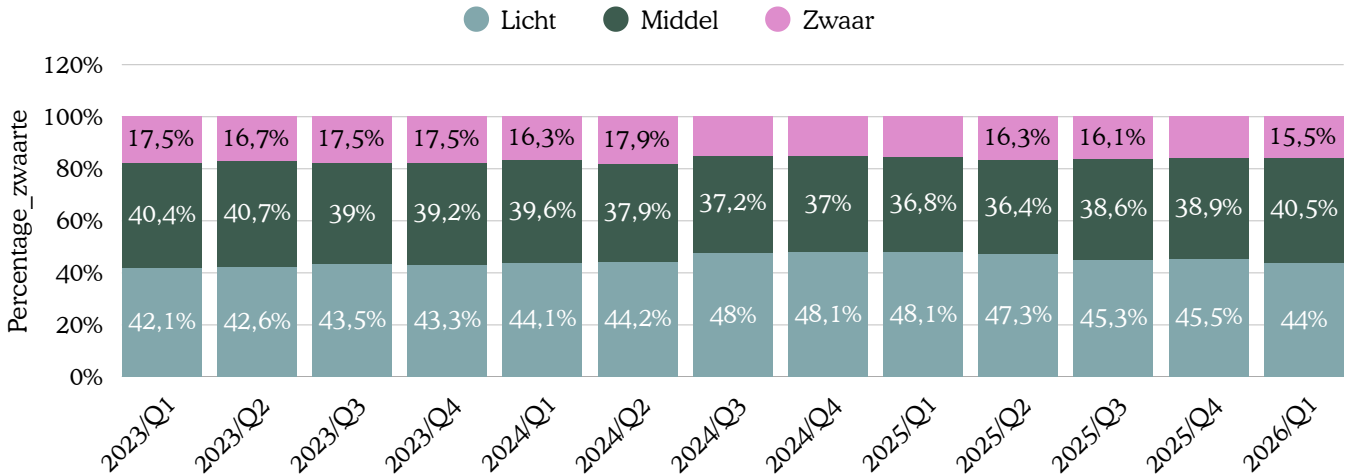
Preventief aanbod jeugd: Jongerenwerk

Het preventieve aanbod voor de jeugd laat in 2025 een positieve ontwikkeling zien. Het aandeel unieke jeugdigen dat gebruikmaakt van het jongerenwerk is toegenomen. In totaal namen in 2025 1.161 unieke jongeren deel dat aan een activiteit van het jongerenwerk. (Opmerking: omdat over 2024 geen nulmeting beschikbaar is, fungeert dit cijfer als referentiekader voor de toekomst).

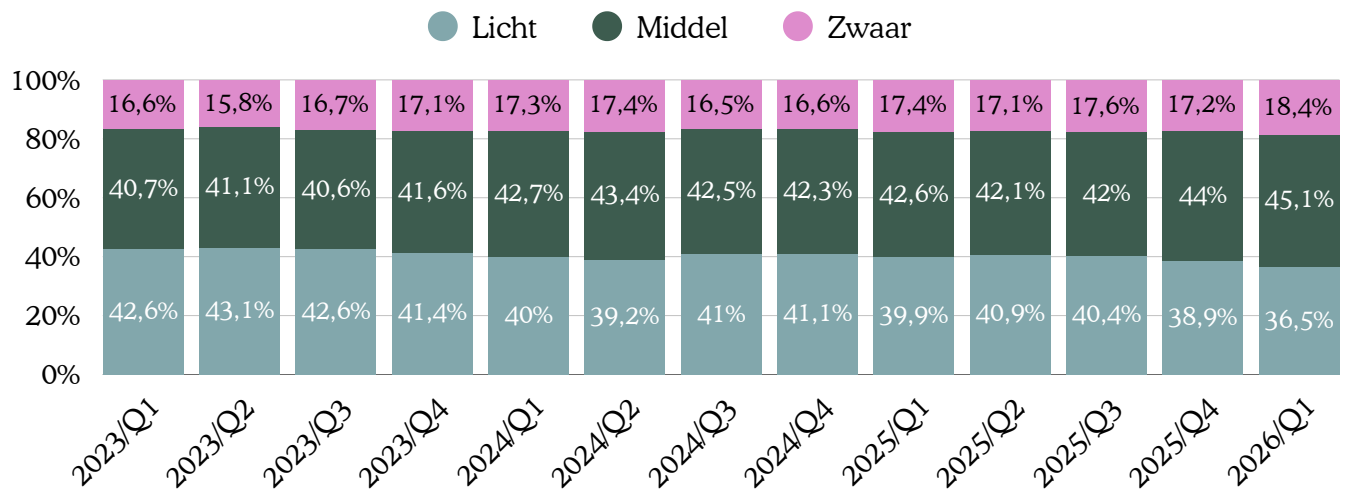
Individuele begeleiding en casuïstiek

Naast de brede groepsactiviteiten vervult het jongerenwerk een belangrijke preventieve rol via individuele begeleiding. Dit gebeurt zowel via ambulant straatwerk als in nauwe afstemming met de jeugdhulpverlening. In 2025 zijn er twaalf individuele trajecten met jongeren succesvol uitgevoerd. Deze vroegtijdige inzet voorkomt escalatie en vermindert de instroom naar zwaardere, geïndiceerde jeugdhulpvoorzieningen.

Percentage verdeling zwaarte specialistische zorg Oirschot

Percentage verdeling zwaarte specialistische zorg Kempengemeenten

Verschuiving naar lichtere ondersteuning (Trend t/m Q1 2026)

Uit de data over de zwaarte van de specialistische jeugdhulp blijkt dat Oirschot effectief streeft naar 'zo licht als mogelijk'. In vergelijking met de omliggende Kempengemeenten is er sprake van een duidelijke trendbreuk:

- Oirschot:** In het eerste kwartaal van 2026 bestaat 44% van de ingezette specialistische hulp uit de categorie 'Licht'. De categorie 'Zwaar' is ten opzichte van de piek in 2023/2024 (17,5%) gedaald en gestabiliseerd op 15,5%.
- Regionale context (Kempengemeenten):** In de omliggende gemeenten stijgt de druk op de zwaarste zorgvormen juist door. Het aandeel 'Zware zorg' steeg daar in Q1 2026 naar een piek van 18,4%, terwijl het aandeel 'Lichte zorg' daar juist daalde naar 36,5%.

Jeugdhulp: Volume en transformatie

De transformatie van de jeugdhulp binnen de gemeente Oirschot werpt in 2025 en begin 2026 haar vruchten af. Dit is zichtbaar in zowel een dalend zorgvolume als een succesvolle verschuiving van zware naar lichtere zorgvormen.

- Daling in algemeen bereik:** Het aandeel jongeren onder de 18 jaar dat jeugdhulp ontvangt, is in 2025 gedaald naar 11,52% (2024: 12,24%). Hiermee scoort Oirschot gunstig: het bereik ligt 2,19% lager dan in buurgemeente Best en 1,67% onder het regionale gemiddelde van de Samen voor Jeugd-gemeenten.
- Minder residentiële zorg (Verblijf):** Het percentage jeugdigen met jeugdhulp inclusief verblijf (zoals pleegzorg of een residentiële instelling) vertoont een structurele daling van 4,69% in 2023 naar 3,17% in 2025.
- Afname beschermingsmaatregelen:** Het aantal jeugdigen met een actieve kinderschermingsmaatregel is succesvol teruggebracht van 18 (in 2023) naar 13 (in 2025).

Opvoeden en opgroeien

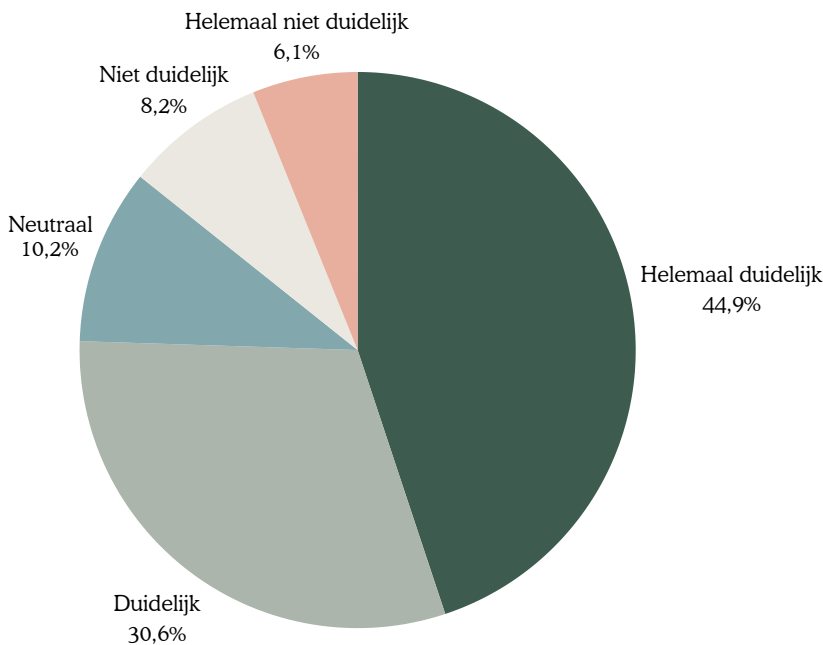
Uit ‘Beleidsplan Opvoeden en Opgroeien 2024-2027’

Uit het klanttevredenheidsonderzoek naar jeugdhulp in 2025 blijkt dat 63,3% van de ouders vindt dat hun kind de juiste hulp heeft ontvangen. Ze geven de jeugdhulp een rapportcijfer van een 7,2. Voor de jeugdigen is dat 57,9% en een rapportcijfer 7,2. Dit is een daling ten opzichte van 2024 (80% juiste hulp en rapportcijfer 8).

Het streefpercentage van 80% wordt nog niet gehaald.

Voor 75,5% van de ouders en jeugdigen 12+ was duidelijk waar hij of zij met een vraag voor jeugdhulp terecht kon.

80% van de gezinnen weet waar zij met hun vraag terecht kunnen

Ervaringen van jeugdigen en ouders

De geleefde werkelijkheid van jeugdigen en ouders is de graadmeter voor de kwaliteit van de lokale jeugdhulp. Uit het meest recente klanttevredenheidsonderzoek komen de volgende succes- en knelpunten naar voren.

1. Waardering voor de effectiviteit en de menselijke maat

Als de hulp start en aansluit, is de waardering groot. Jongeren leren concrete vaardigheden en merken direct effect. Ouders ervaren dan erkenning en steun:

“...door de jeugdhulp gaat het beter thuis en op school en me leven is een stuk leuker en gezelliger geworden.” (jeugdige 12+)

“We voelde ons gehoord, gezien en geholpen.” (Ouder)

2. Knelpunt: Lange doorlooptijden, wachttijden en regeldruk

De toegang aan de voorkant verloopt traag. Dit zorgt voor onzekerheid in een al kwetsbare periode. Ouders lopen hierbij vast in omslachtige procedures en administratieve regels:

“Het duurt heel lang om echt een traject te beginnen” (jeugdige 12+)

“Te omslachtig te werk gaan en te veel regels papierwerk en te lange wachtlijsten.” (Ouder)

3. Knelpunt: Passend aanbod en de juiste klik

Een snelle start gaat soms ten koste gaat van de zorgvuldigheid; de hulp blijkt dan niet de juiste te zijn. Jongeren missen soms onafhankelijke steun of een luisterend oor bij complexe scheidingen. Ouders haken af als de persoonlijke klik met de hulpverlener ontbreekt:

“Alles ging wel snel en eigenlijk is de hulp dat werd aangeboden niet de juiste voor mij.” (jeugdige 12+)

“De begeleiding was niet optimaal, omdat er geen goede klik was.” (Ouder)

4. Knelpunt: Versnippering, bereikbaarheid en pleistertherapie

Ouders lopen vast in het zorgsysteem door gelijktijdig contact met WIJzer, Kempenplus en Lunet; de taakverdeling is onduidelijk. Contact krijgen is soms moeilijk en steun vanuit WIJzer (gemeente) wordt gemist. Eenmaal in zorg blijft de hulp te veel aan de oppervlakte (pleisters plakken) zonder tot de kern te komen.

“Het is niet geheel duidelijk bij wie we voor bepaalde hulpvragen moeten zijn.” (Ouder)

“Ze komen niet tot de kern. De reden waarom is nooit boven gekomen, alleen zijn er pleister geplakt en handvaten gegeven om er mee om te gaan.” (Ouder)

5. Transformatiebehoefte: Vraaggerichte zorg en betere communicatie

De wens van gezinnen is eenduidig: betere communicatie en een omslag naar echt vraaggerichte zorg, waarbij de werkelijke, unieke behoefte van het kind en het gezin centraal staan:

“Beter communiceren en kijken wat een kind echt nodig heeft.” (Ouder)

Op basis van de ingebrachte signalen van de jeugdigen en ouders hebben we de volgende ontwikkeldoelen geformuleerd:

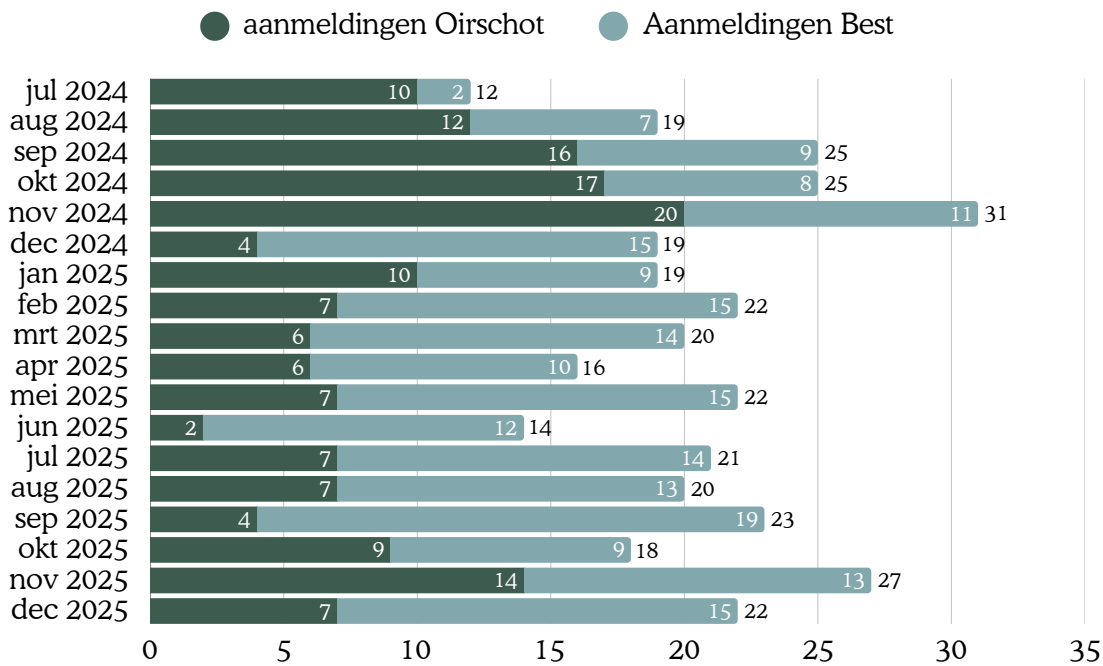
1. Het realiseren van één herkenbaar aanspreekpunt voor gezinnen en het wegnemen van versnippering tussen WIJzer, Kempenplus, etc.
2. Minimaliseren doorlooptijd aan de tussen eerste melding bij toegang tot feitelijke start zorg.
3. Investeren in kwaliteit van onderzoek (verklarende analyse)
4. Actief wijzen op mogelijkheid onafhankelijke clientondersteuning.
5. Afspraken maken over bereikbaarheid en reactietermijnen van professionals. Training van professionals op actieve en transparante communicatie met het hele gezin.

Sociale veiligheid en leefbaarheid

Ambitie: Sterke verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid uit 'Regionaal veiligheidsplan 2022-2026'

Wijk-GGD'er

Bron: kwartaalrapportage GGD

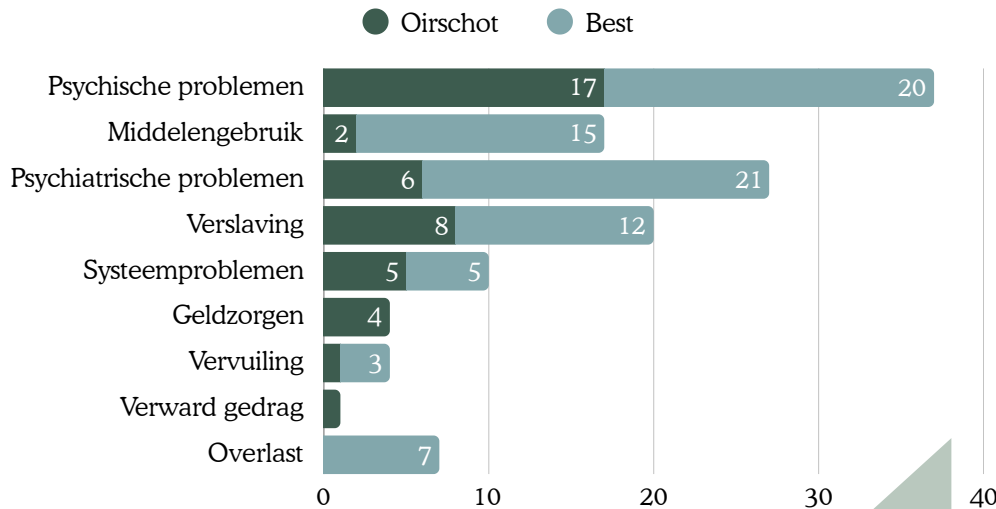
Wijk-GGD: Trend in aanmeldingen (Oirschot)

De instroom van het aantal aanmeldingen voor de Wijk-GGD stabiliseert. Waar de absolute piek in 2024 lag (met 20 meldingen in november), lag de piek in 2025 beduidend lager (14 meldingen in november).

In totaal registreerde Oirschot in 2025 **81 aanmeldingen**, tegenover **100 aanmeldingen** in het jaar 2024 (gemeten vanaf juli). Hoewel het aantal aanmeldingen in buurgemeente Best structureel hoger ligt, laat de Oirschotse trend een evenwichtig en beheersbaar beeld zien.

Problematiek

Tweede helft 2025

Wijk-GGD: Profiel van de problematiek (Oirschot)

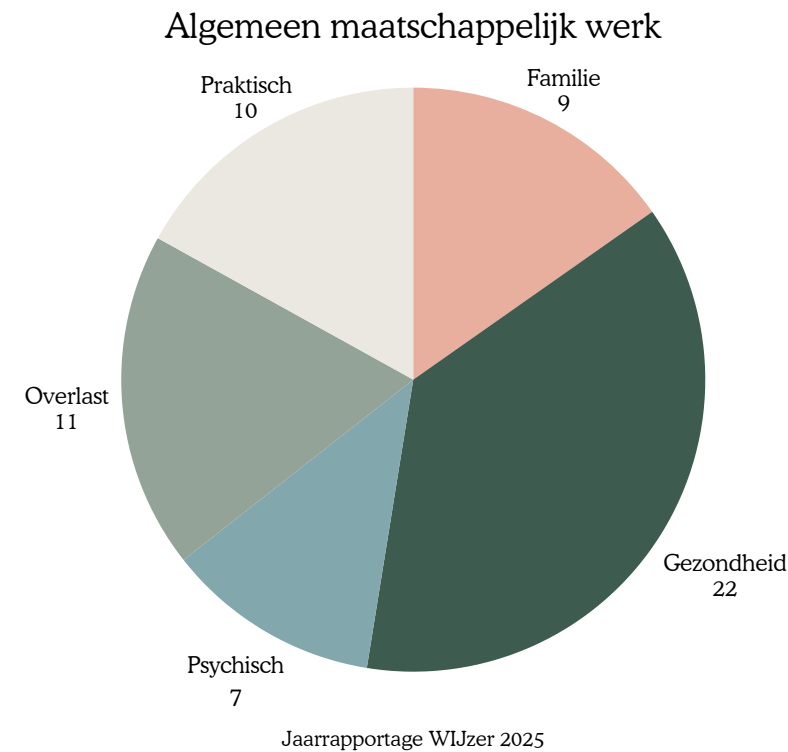
Er is vrijwel altijd sprake van gestapelde en met elkaar verweven problematiek. Uit de registratie van de specifieke problematiek over de tweede helft van 2025 komen duidelijke speerpunten naar voren voor het lokale beleid:

- Zorggerelateerde hoofdproblematiek: Psychische problemen vormen met 17 registraties veruit de grootste categorie in Oirschot, direct gevolgd door verslaving (8) en psychiatrische problemen (6). Middelengebruik (2) en systeemproblemen (5) completeren dit beeld.
- Signalerende functie (Lokale trends): Specifieke signalen zoals geldzorgen (4), vervuiling (3) en verward gedrag (1) werden in het tweede halfjaar uitsluitend binnen de Oirschotse casuïstiek geregistreerd.
- Beheersbaarheid overlast: Waar in buurgemeente Best in deze periode 7 overlastmeldingen werden geregistreerd via de Wijk-GGD, bleef dit aantal voor Oirschot op nul staan. Dit duidt erop dat de problematiek zich in Oirschot met name achter de voordeur afspeelt.

De stapeling van psychische klachten, verslaving en onderliggende geldzorgen onderstreept de noodzaak van een integrale, domeinoverstijgende samenwerking tussen het sociale en het veiligheidsdomein om escalatie vroegtijdig te voorkomen.

Integrale dienstverlening en bedrijfsvoering

Uit 'Strategische visie Sociale Leefomgeving'

Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW): Profiel hulpvragen

Deze cirkeldiagram laat zien dat de hulpvragen binnen het AMW een divers, maar duidelijk herkenbaar patroon volgen. In totaal zijn de hulpvragen als volgt verdeeld:

- **Gezondheid als hoofdmoot:** Hulpvragen gerelateerd aan gezondheid vormen met 22 registraties veruit de grootste categorie binnen het AMW. Dit onderstreept de sterke verwevenheid tussen welzijn en (fysieke/mentale) gezondheid in de lokale ondersteuning.
- **Sociale stabiliteit en leefbaarheid:** Overlast (11) en familiegerelateerde problemen (9) vormen samen een aanzienlijk deel van de instroom. Dit signaleert dat spanningen in de directe leefomgeving en binnen gezinssystemen een belangrijk aangrijpingspunt zijn voor vroegtijdige maatschappelijke ondersteuning.
- **Laagdrempelige ondersteuning:** Daarnaast spelen praktische hulpvragen (10) en specifieke psychische hulpvragen (7) een heldere rol in de dagelijkse praktijk van het maatschappelijk werk.

De brede verdeling van deze hulpvragen bevestigt de noodzaak van een brede, outreachende blik van de WIJzer-teams, waarbij de focus ligt op het versterken van de zelfredzaamheid en het stabiliseren van de thuissituatie.

Conclusie

Deze Bestuurlijke Monitor heeft ten opzichte van de vorige rapportage een verbeter slag gemaakt. Door de toevoeging van cijfers en context achter de voordeur ontwikkelen we de monitor stap voor stap door naar een sturingsinstrument.

Doorkijk naar verdere doorontwikkeling

De gemaakte verbeter slag is een tussenstap. De monitor wordt de komende periode verder doorontwikkeld. Het doel is om in de volgende rapportages nog scherpere koppelingen te maken tussen deze instroomprofielen, de financiële effecten én de maatschappelijke effecten (outcomes). Om een volwaardig dashboard in handen te geven voor de kaderstellende en controlerende rol.